

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 178.

V Ljubljani, v ponedeljek 4. avgusta 1884.

Letnik XII.

Koroški liberalizem.

Iz Celovca, 3. avgusta.

Ko bi človek liberalce sodil po njih lepodonečih besedah, bi se pač grozno motil. Kar je namreč boljših med njimi, pa ti so že jako redki postali, hvalijo se pogosto: „Mi branimo državljanske pravice, mi hočemo, naj bi ljudstvo samo sebe vladalo, mi smo zoper absolutizem itd.“ Človek bi mislil: „To je pa lepo in dobro! Zakaj liberalce tako črnijo?“ Pri nas na Koroškem ima pa liberalizem vso drugačno podobo. Tukaj ni nobenega navdušenja za pravo svobodo, ampak tukajšni liberalizem je gola — razuzdanost. Ta liberalizem le želi, da bi vsak smel dobro živeti, jesti, piti, razveseljivati se, in da bi vse to nič greh ne bilo. Ker jim pa duhovniki vest zbujaajo, zato jih sovražijo; in ker jih vera opominja, da hodijo po krivih potih, zato zametujejo še vero. Naši liberalci bi se precej sprijaznili z absolutizmom, ko bi ta le duhovnike preganjal in Slovence stiskal. Za državljanske pravice jim je malo mar, oni hočejo le „svobodo vesti“, t. j. vničiti želijo vse to, kar jim vest obuja, kar jih moti v razuzdanosti. Pri volitvi v Doberli vasi so našim kmetom govorili: „Kaj boste „črne“ poslušali; saj mi nič ne hodimo v cerkev, pa se nam vender dobro godi!“ To je tedaj tisti liberalni „napredek“, da hočejo še v kmetih vernost in pravost zatreti ter jih zapeljati v razuzdano „uživanje“. Če pomislimo, da je človeška natora tako že k hudemu nagnjena, in da pravost ni mogoča, ako jej izpodmaknemo trdni steber vere, potem bomo spoznali, kako strašno ti liberalci spodkopujejo pravost ljudstva. In to imenujejo „napredek!“

Slovence v Celovski okolici so že grozno popačili, in že med prostim ljudstvom se čujejo besede: „Saj ni Boga! Ali si ga že videl?“ Se ve da, če „ni Boga“, potem smejo ljudje slobodno piti, plesati, prepevati, z vlačugami živeti, in tudi goljufati, da se le ne zve! Ali je pa to res tak „na-

predek“ ali „fortschritt“, to prepustim v razsodbo vsem pametnim ljudem. Starorimska in vsaka država je začela takrat hirati in propadati, ko se je spodkopala vernost in pravost, ko je začelo ljudstvo živeti le svojim strastim, svoji poželjivosti. Če tudi paganska vera ni bila prava, vendar je bila desetkrat boljša od sedanjega liberalizma, ki pomeni golo brezverno razuzdanost. Da liberalizem v gospodarskem oziru ni „napredek“, ampak propad, to lahko vidimo z lastnimi očmi. Liberalni gospodarji so najslabši gospodarji. Kako bo pa tudi tak dobro gospodaril, kdor hodi le iz krčme v krčmo, od veselice na veselico, kdor streže le svojim strastim? Vživanje je zapravljanje. Da pa tako življenje ne pelje k „napredku“, ampak le v telesni in duševni propad, to videti tudi ni tako težko. Pri vojaških naborih najdejo zmirom manj za vojaštvo sposobnih mladenčev. Spitalski politični okraj šteje menda 40.000 prebivalcev; nedavno pa sem bral, da so dobili pri tamošnjem naboru samo 26 za vojaštvo sposobnih fantov. Ker je pa v nemških krajih tak „napredek“ potem je pač potrebno, da morajo Slovenci toliko več vojakov dajati. Kaj pa bo, če še Slovence tako popačijo, da tudi oni ne bodo več za vojaštvo? Koroško škofijo znamo zgubiti, ker bodo stari duhovniki pomrli, novih pa ni. Morda zgubimo še svoj lastni Koroški polk, če novincev ne najdejo! To bo res izvrsten „fortschritt“!

Kar se pa tiče duševnega „napredka“, naj kdo le prebira naše liberalne liste, kaka nevednost, kaka surovost, kako premljevanje starih, stokrat ovrženih fraz mu zija nasproti! Kdo nam pomore? Mi se tolažimo: „Es muss noch schlimmer werden, damit es besser werde.“

Kako bode z Izlamom?

(Konec.)

Plodunosnejši je drugi poskus, prenoviti in očistiti Izlam, ktereja je pričel Ibu Abdul Wahab.

Ta mož je oznanjeval z ognjem, naj se povrnejo Mozlemi k pravi častitvi enega Boga in zavzejo vse nepotrebne izročila, tako n. pr. češčenje svetnikov; naj vpeljejo čistejšje navade, naj ne pijejo več Anhana, ter se varujejo vsake vpijanljive pijače. Kmalo je postal on načelnik velike države v sredini Arabije; njegove konjiške trume so kmalo pridrle do Bagdada; Mekko in Medino so vzele ter prepodile Turke iz Arabije.

Iz Egipta je prepodil Wahabite Ibrahim, sin Muhameda Alija; ali ta sekta s svojo strogo disciplino se je zelo razširila med muhamedanskim svetom, dobila je veliko privržencev po Aziji in Afriki. Iz nje se je izcimil sedaj oni goreči fanatizem, ki gori in plapola zadnja leta med muhamedanskimi verniki. Leta 1879 se je ustanovilo v Štambulju društvo „Regeneratorjev“, ki ima namen namesto osmanske države ustanoviti novo izlamsko državo; v kratkem je štel to društvo samo v Arabiji nad 6000 udov. Tako tli v teh gibanjih tista neprijazna iskra, ki je nekdaž užigala Mozleme; med tem pa bleđi vidoma polumesec osmanske države. Najhujši udarec za Izlam je bil Berolinski mir l. 1878, ko je izgubila osmanska država zopet važne dežele, ter bila dejana pod nadzorstvo Evrope. Izlam je s tem dejansko zgubil politično samostalnost.

Kaka bode tedaj prihodnost Izlamova?

Ako je vera mohamedova tako tesno združena s politiko, s ciljem cel svet podvreči in vladati, bi skoraj pričakovali, da z razpadom politične moči razpade tudi vera sama, tudi Izlam. Pa tak zaključek bi bil napačen. Taki verni nazori, kakor je ideja mozlemska o gospodarstvu celega sveta, s tem še niso izkoreninjena, ako spodleti praktična izpeljava. Nenavadna je navdušenost, ktero prejema Mozlem iz svoje vere; ona je bila in je še najizvrstnejša moč, ki je rodila vedno mnogo velicij političnih posledic. Čudovita je tudi ljubezen, s ktero ljubi Mozlem svojo vero. Korenina še ni mrtva, ako pade deblo, ki je izrastlo iz nje; to kaže trdovratno životarenje Izlama v krajih, kjer dolgo že ne gospoduje.

LISTEK.

Iz Brezja do Zatičine.

(Dalje.)

Puščavar: Saj to je pa res. Naši predniki so bili predobri ljudje. Zakaj pa so se dali tako stiskati, saj vse ni bilo postavno. Vendar pa moraš tudi spoznati, da je bilo mnogo grajščakov poštenih, ki so bili pravi očetje podložnikom, ter so jih o času nesreče z vsem preskrbeli. Kaj pak, da si tistih časov ne želimo več nazaj, zdaj bi že vedeli nasilstva se otresti.

S. Ko bi se ti hlačice ne tresle, bi že kaj storil, ali jaz ne verjamem. Zakaj si pa zdaj ne pomagaš? Gani se, gani, saj nas še zmirom navzdol potiskajo.

P. Res je, mi smo potomci naših očetov ter smo si marsičesa sami krivi, ker naša neumna boječnost si ne upa tirjati, kar nam po vsi pravici gré.

S. Ko bi dejal, da res nismo za nič, naj bi že bilo. Potem bi to zaslužili. Ali še imamo moči dušnih in telesnih dovelj. Koliko slavnih mož šteje naš rod in učenih, da malo takih. Pa tudi v telesnih močeh se lahko poskusimo z marsikakim puh-

ljezem. Ko sem bil pri vojaki in smo se včasih metali ž njimi, smo bili zmerom Dolenjci na vrhu ker smo trdega dela vajeni. Koliko že smo prosili za kmetijsko-, sadjo- in vinorejsko šolo. Mar li se za nas kdo zmeni? Škoda, da nam ne pusté teh darov rabiti. Zdaj tako moledovamo za železnico, pa nas le z obljubami tolažijo. Kako se more Dolenjska brez nje kaj povzdigniti? Od celega sveta smo ločeni, ne izvemo kmalo kaj novega, tujih ljudi k nam ni, kakor prihajajo na Gorenjsko k tistemu Blejskemu jezeru, ki se mi je zdelo, ko sem ga prvič videl, ravno tako, kakor naš „Veliki travnik“ kedar ga preplavi voda. Mar li pri nas manjka lepih krajev? Gotovo ne. Kako so lepe naše vinske gorice; okolica Št. Vidska z Zatično, dolina Št. Rupertska ali polje Št. Jarnejsko! Na Toplice bi bil pa že kmalu pozabil. Tukaj bi se ne kopali le za veselje, ampak za zdravje. Kaj tacega ni povsod. Pa še dosti družih znamenitosti imamo, kar bi ljudi sem vabilo, pa jih nočem več naštevati. Naj omenim raje še nekaj družega.

P. Hočeš reči drugačen dobiček od železnice, kaj ne? — Te že razumem. Potem bi svoje moči posvetili tudi obrtniji in drugim delom. Kako so nekteri premeteni? Kar vidijo, vse naredé — in so le samouki. Prežarčkov France na pr. zna

delati čevlje, vrtati lule, ure popravljati in je enkrat naredil, da je ena ura bila v hiši, v veži in še za hišo, napravil si je sam šivalni stroj in Bog vé, kaj še vse zna. In koliko je še taci! Ko bi bila železnica, poprijeli bi se ti ljudje svojega dela, dobili pomagacev in bi prodajali kam iz dežele izdelke. Potem bi na zimo fantom ne bi bilo treba iskati dela po premogovih jamah in hrvatskih šumab, ampak bi bili lepo doma, bi lahko od svojega zaslužka še drugim kaj lahko dali in bi se ne naučili tistih malopridnih dejanj na tujem, kakor se zdaj. Hodili bi lahko redno k službi božji in h krščanskemu nauku, ki jim je tako potreben in bi lahko sebi in drugim koristili. Zdaj so pa taki ljudje vedel izgubljeni, neverni — sploh vse, le dobri ne. Kdor gré iz dežele, ta ni potem dosti vreden, če prav prinese na spomlad kak krajcer domu. Za kaj ga pa obrne? — Po grlu ga požene.

S. Pa še nekaj. Kolikokrat bi kdo prodal lahko kakov funt masla ali kakovo drugo tako malo reč, ko bi imel kje. Doma nihče tačas ne vpraša zanj, kedar ima, v mesto nositi se pa ne splača. Ko bi imeli železnico, bi se pa nekaj prodalo po postajah, nekaj bi pa kdo zbral in peljal v mesto, zdaj pa mine in denarja ni. Prav tako je marsikje z vinom. Ker ga ne morejo prodati, ga razdajajo in sami po-

Že sedaj je okoli dve tretjini vseh Muhamedanov podložnih Angleški, Ruski, Holandiji, Francoski, Rumuniji, Bulgarski, Kini. Sedanjih neodvisnih Mozlemov, namreč podložnikov Turčije, Egipta, Tunisa, Marokanske države, Perzije, kneza Boharskega, Afganistana, nekterih indijskih držav, Arabije in Sansibara, je komaj $\frac{1}{3}$ vsega muhamedanskega sveta in še ti ležejo vedno bolj v oblast evropskih vlasti. In pri vsem tem je kulturni vpliv evropski na vernike izlamove majhen. Mozlemski Kabyli v Algieru se menijo za Francosko omiko tako malo, kakor se le morejo. Mozlemi v vzhodni Indiji ne kažejo kar nič srca za Angleško ter časté sultana Carigrajskega pravega dušnega in svetnega gospodarja; pripravljeni so vsak trenotek se postaviti po robu britiški vladi, ako bi imeli le količkaj upanja za vspeh.

Izlam se tem bolj kaže sovražnega krščanstvu, čem bolj se prizadeva Evropa si njegove vernike podvreči. Niti katolicizmu niti drugi kerščanski veri se ni moglo posrečiti, da bi dobili tal v Izlamu. Raje zapusté cela muhamedanska ljudstva svoja sela ter se preselijo v kraje, ki so pod izlamsko oblastjo, kakor da bi živeli po postavah krščanskih držav; oni nečejo videti poleg sebe kristjanov z enakimi pravicami. Tega so nas prepričali Tartari v Krimu in bivalci na Kavkazu. Ko je pa Izlam cvetel, tedaj je veliko število grških kristijanov in Judov prevzelo muhamedovo vero ter zamenjalo sv. pismo s koranom. In še vedno širijo muhamedanski misijonarji muhamedovo vero v srednji Afriki in na indijskih otokih. Samo pri najmanj izobraženih Muhamedanih, Čučkih, Samojedih, nekterih Tartarih je dobila grška cerkev nekaj privržencev.

Vse kaže, da so moslemski verniki kaj nepristopni evropski omiki. Kaj bode, ali se bode kedaj posrečilo katoliški cerkvi, pripeljati toliko milijonov Muhamedanov na pravo pot? Težavno delo je to, težavnejše, kot bi si kdo mislil; navdušeni verniki muhamedovi se bodo dali spreobrniti le tedaj, ako božja previdnost modro zgleda pot spreobrnjenju.

Velika je še moč Izlama; ali na njem zapazimo lahko znamenja razpada; Izlam se drobi, če tudi počasi. V njem pa biva še velika verna moč, ki ga dela težko premagljivega nasprotnika krščanstva. O moči islamovi nam kaže danes sosebno ogenj, ktere ga je zapalil Mahdi v deželi Faraonov. Tak boj vnema srca Muhamedanov in daljša Izlama življenje. Razpal pa bode Izlam. Kedaj? To je v božjih rokah in se s človeškim ugibanjem ne dá rešiti.

S člankom smo hotli le pojasniti dejansko stanje in dandanašnji položaj nekdaž toliko mogočnega Izlama. F. R.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. avgusta.

Notranje dežele.

Nepriistranska in kolikor mogoče hitra rešitev ulog, to je glasilo novega *moravskega deželnega glavarja*, grofa Vetterja, kteremu so se 31. julija dopoldne vsi moravski deželni uradniki predstavili, ter jim je pri tej priložnosti zgoraj navedene besede na srce položil, zraven pa še pristavil, da v tem oziru ne bo ne sebi

in ne uradnikom miru privoščil. Moravski deželni uradniki dobili so toraj marljivega in strogega načelnika, ki ne bo pustil, da bi akti ali druge zadeve po cele mesece ali pa še celo leto nerešene ostajale.

Poročali smo že, da so *moravski nemčurji*, kakor so dr. Sturm, Weeber in Promber, sklenili poslati svojega varovanca, dr. Mizero, v Gradišče nabirat tvarine, katero so hotli vporabiti, da bi bili na njeni podlagi volitev grofa Schönborna ovrgli. Deželni glavar je ta sklep deželnega odbora ovrgel, ter ga ob enem presvitlemu cesarju naznanil. Presvitli cesar ga je odobril in tako pripoznal, da ne mara za politiko, kakoršno uganjajo Slovonom sovražni ljudje. Že enkrat poprej (ako se ne motimo, bilo je leta 1882), ko se je Tržaška deputacija presvitlemu cesarju poklonila, očital je cesar taisti in z njo vred celi levici, iz ktere članov se je bila postavila, da uganja politiko, katero on fakijsko nazivati mora. Časi so se spremenili, nemški liberalci so pa ostali, kar so bili; in svojo fakijsko politiko uganjajo, kakor popred, in presvitli cesar obsodil jo je s potrdilom prepovedi, katero je izdal grof Vetter že v drugič, ljudem fakijske stranke se pa le še nečejo oči odpreti.

Poljski časniki govoré o cesarskem pismu, vsled kterega se ministru naroča, da bo po povodnji poškodovanim Poljakom po *Galiciji* iz državnega denarja odločil 500.000 gold. v podporo; vrh tega pa še 300.000 gold. posojila brez obresti preskrbel. Posebnega dovoljenja od strani deželnega zbora tukaj ne bo potreba in se bo zadeva najprvo poškodovancem izplačala in potem še le državnemu zboru predložila v pretres. Da jo bo dovolil, se samo ob sebi razume. Deželni odbor gališki je dotično dolžno pismo vladi že predložil. Dalje se čuje, da namerava vlada poškodovancem mnogo davkov odpisati, kar je prav in pošteno; ker so večinoma ob vse prišli, kar so imeli. Voda jim je podsula polja, da skoraj poznati ni, kod je žito stalo. Po travnikih nanesla jim je sipe in kamenja, da so bolj grobljam, kakor pa travnikom podobni. Govori se tudi, da bo vlada sama predlagala brzo vravnanje galiških vodá, ki so še večinoma v prvotnem divjem stanu, kakor po Ogerskem in ob deževji veliko škodo prizadetim bližnjim prebivalcem pripravljajo. Poginilo je nesrečnejem pri vsi nesreči tudi mnogo živine, ki se ni mogla nikamor rešiti, pa tudi kakega človeka je tu pa tam zmanjkalo, vendar pa ne toliko, kakor se je to nekaj let popred v Severo-čeahah po Žatecki okolici prigodilo, kjer je povodej hiše pobirala, da se niti poznalo ni, kje so stale.

Konferenco imeli so v *Zagrebu* gledé preosnove ondašnje velike šole. Predsednik dotični konferenci je bil sekcijski načelnik iz naučnega ministerstva, g. Vončina sam; vdeležilo se je je pa tudi mnogo vseučilišnih profesorjev. Vsi so za preosnovo akademičnih postav in vsi so pritrdili misli, da je bilo silno napačno, da so jugoslovansko vseučilišče po nemškem kopitu osnovali, katero se prav nič ne prilega jugoslovanskemu značaju. Nasveti gledé preosnove so različni. Da tako ne more in ne sme ostati, v tem so vsi enih misli.

Vnanje države.

Zdravica, ki jo je *srbski kralj Milan* napil patrijarhu iztočne ob enem srbske narodne cerkve, Germanu Angjeliču, se glasi: „Vaša svetost! Veseli me, da mi Vaš prihod v Srbijo ponuja priložnost, kot prvi srbski kralj oživljene Srbije na svojem dvoru v Vas pozdraviti vrednega in neposrednega naslednika tistih patrijarhov, ki so v slavni dobi srbske zgodovine začeli nositi ta naslov najvišjega dostojanstva cerkvenega; naslednika tistih patrijarhov, ki so si pod blagodejnim pokroviteljstvom plemenitih vladarjev iz Habsburške rodovine vedno prizadevali vstanoviti novo dobo za poduk naroda in pravoslavne cerkve; naslednika taistih, ki so si prizadevali, da se je po božji volji in po prizadevanji

mojega starega očeta in naroda Srbija oživela in da se je v nji nadškofijski sedež sv. Save zopet vstanovil in da so se določile pogodbe za narodno prosveto. Prešinjén od spoštovanja do zgodovinskih spominkov in hvaležen za dokaze prijateljstva, katero Vaša svetost goji za Srbijo, za kraljevo hišo in za našo sestersko cerkev; napolnjen z veseljem, da v Vaši svetosti vidim velikega dostojanstvenika prijateljske sosednje monarhije, za katero ravno tako prijateljstvo čutim, kakor živa mi je v dnu svoje duše hvaležnost do vzvišene osebe Vašega cesarja in kralja, spolnim prijetno dolžnost, ko rečem Vaši svetosti na srbskih tleh: dobrodošli! V tem smislu gospóda moja, pijem na zdravje njegove svetosti gospóda patrijarha Germana, iz srca želeč mu vse dobro, mnogo sreče, slave in vspeha!“

Nemški poslanik Schlözer in ruski zastopnik Butenjev, oba pri sv. stolu, podala sta se iz vročega *Rima* domu v senco. Pred odhodom napravila sta pa vatikanskim višjim uradnikom, papeževi duhovščini banket, ki se lahko smatra za dokaz, da je obema na tem ležeče, obstoječe razmere med Vatikanom in svojima državama ne le ohraniti kakor so, (kajti te so sedaj na obeh straneh še jako piškave), temveč jih zdatno zboljšati. Posebno ruske razmere se pri sv. stolu hitro zboljšujejo in menda ni več daleč čas, da se bo Butenjev v Rim povrnil kot poverjeni cesarsko ruski poslanik pri sv. stolu.

Prusi so žebelj zopet na glavo zadeli! Med drugimi izgnanimi Rusi nahaja se tudi nek trgovski učenec 18letni Osip Jakob Chastavič, ki je sirota in se ga je nek Berolinsk trgovec usmilil, da se bo pri njem trgovine izučil. Temu revežu poslala je Berolinska policija sledeče pismo, pisano vse skozi. To pa omenjamo zaradi tega, ker je pismo tako čudno, da ne kmalo, kaj takega. Glasi se: „Ruskemu podniku trgovcu Osipu Jakobu Chastaviču podeli se s tem pravica, ktera se pa vsak čas lahko preklicé, da sme 6 mesecev v Berolinu bivati. Ko pa taisti minejo, mora Berolin zapustiti, ne da bi še drugega poziva pričakoval. To dovoljenje ima tudi veljavo za njegovo ženo, otroke in družino.“ Učenec je še le 18 let star in samec, nima toraj še ne žene in ne otrok, vendar pa oboje policija ob enem z njim vred izganja, in to menda za to, da bi se med tem časom trgovinski učenec, ki je sirota in reven ne oženil!

Izvirni dopisi.

Iz Šentjurja pri Kranji, 1. avgusta. (*Svečanost petindvajsetletnice.*) Prelepe, nepozabljive dneve za našo faro menim zabilježiti v našem „Slovenci“. Praznovali smo namreč petindvajsetletnico mašništva prečastitega g. župnika našega in čč. gg. njih sošolcev. Že nekatere dneve popreje ni bilo skoro drugega govora, nego, kako bi se oblekla naša vas za svečane dneve. Možje in mladenči postavljali so mlaje, dekleta pletle so vence — skratka vse se je gibalo, svečanost zanimala je mlado in staro.

Ne bom vam opisaval na široko te slovesnosti (obširneje dopis je objavljen „Zgodnji Danici“, ki je, zdi se, kronika za take svečanosti) naj omenim le najimenitnejše posebnosti.

V ponedeljek popoldne jeli so dohajati čč. gg. jubilatnje. Na vseh straneh vhoda v vas postavljeni bili so mlaji s slavoloki in primernimi napisi. Ob polušestih zvečer peli so došli jubilatnje večernice za mrtve svoje sošolce precej na to pa slovesne večernice in litanije vseh svetnikov z blagoslovom. A na večer začela se je prava ljudska veselica. Na trgu pred cerkijo prepreženo bilo je z mlaji in venci;

pijejo ter imajo dela in stroške in potem dvojno zgubo. In ko bi začeli enkrat vino prodajati, bi se poprijeli tudi raje vinoreje in sadjereje in vsega. Zdaj se mnogo vpije, kako slaba je po Dolenjskem trtoreja in sadjereja, so pa kdaj zabavljiveci pomislili naše okoljščine? Za dom imamo hvala Bogu obojega dovelj, čemu tedaj še večje stroške si delati brez upa, da se delo splača in pridelek spečá? Od nekdaž se je čez Dolenjca zabavljalo, mu lenoba očitala, a storilo se za-nj nikoli nič ni. Pa, kaj bom — ostalo bo, kakor je.

P. In ko bi žvižgala tod železnica, ali bi nas ne bil vlani obiskal presvitli cesar? To bi tudi imelo veliko vpliva na ljudstvo. Tako pa ni bilo mogoče in Dolenjci smo ostali edini brez veselja, o kterem se je radovala Notranjska in Gorenjska. Potem pa tudi to. Meniš, da bi bili ti ščetinasti rilei pri nas tako v ceno, kakor so zdaj, ko bi jih izvažali po železnici? Res jih gré tudi zdaj vsako leto po več tisoč na Bavarsko, ali tem moramo mi voznino do Ljubljane plačevati, ki je tako draga na vozech. Potem bi tudi Ljubljanski mesarji ne bili več taki gospódarji, kakor so zdaj, in bi spet radi hodili na

dom kupovat kakor nekdaž in bi plačevali drugačne cene, kakor zdaj.

Tako sta ta dva modrovala, pa jih nisem utegnil do konca poslušati. Jaz jim vse potrdim. Tudi one Strniščekove besede zagovarjam, da se nekoliko tudi sami tlačimo in si opravičujemo ime, spodnjaki. Koliko slabih in pogubnih razvad in običajev redimo s svojim mesom. Kaj treba po porokah poječin po dva, tri dni trajajočih v taki obilici, da se mize šibé pod jedmi? Ali morajo ženini se poslavljati od svojih tovarišev, da jim dajejo v škafih vina in v najnovejših časih celó žganja toliko, da se potem začenjajo s polenom po glavah gladiti? Zakaj morajo utakniti toliko dragega denarja v nečimerno obleko? Ali bi ne bilo bolje, ko bi bilo vse primerno in umerjeno po imetji posameznih? Bogatini si lahko kupujejo kar hočejo, reveži pa ne. Ako priprežeš močnemu konju slabotnega belca, mora ta kmalo opešati. Tako je tudi pri ljudeh. Ako se hočejo osobenki ravnati po krepkih gospodarjih, reveži po bogatinih, ni drugače, kakor da vlada povsod revščina. Radi tega se mi zdi neizrečeno važen zadnji postni list vrhbosanskega nadškofa, ki tako

lepo dokazuje, kako pogubljivi so taki običaji. Pogubljivi so, če so prav narodni, ker presegajo svoje meje, kakor se dandanes tudi narodnost sploh ne giblje povsod med pravimi mejami, tako, da tudi narodni možje narodu veliko škodujejo. Saj ako narodovi voditelji — kakor se zovejo — ob žep z denarjem napolnjen udarjajoč govoré: to je narodnost, očitno pričajo to skrivno resnico. Naša dolenjska nezaupljivost proti taki gospódi je povsem opravičena. — Med razvade prišteti moramo tudi pitje one strupene pijače, ki jo od nekod imenujejo „opaljenko“. Kdor bi proti temu zlu kaj storil, ta bi skazal na pravi način svoje rodoljubje. Ali kako hudo je človeku, ako vidi, da oni, ki danes govoré kmetom zoper ta strup, jutri sami napajajo z njim svoje delavce. Žal, da v onem nesrečnem številu najdeš tu pa tam kakega Aronovega sina. Kaj izdajo njegove besede, ko sam drugače dela. Sicer po Dolenjskem saj nižjem ni toliko šnopsarjev, kakor se toži po Gorenjskem, a vendar že mnogo preveč v grozno nesrečo dežele.

(Dalje prih.)

od venev viseli so mnogobrojni lampijoni. Začeli so užigati umetalni ogenj, pevski zbor zapel je pet slovenskih pesem, domači mladenčji došli so s se svojo zastavo in razsvetlili z bakljami in svečami Rudolfov trg, možnarji so pokali, ljudstva se je zbralo obilno število, vsi so veselo pozdravljali z glasnimi „živio“-klici č. gg. jubilate, raketi so letajoč visoko v zrak oznanjali veselja dan — vse je bilo radostno, vse navdušeno.

V prelepo okinčani in prenovljeni farni cerkvi brali so v terek na vse jutro č. gg. jubilate sv. mašo. Ob devetih bile so zadušnice za ranjke č. gg. sošolce in precej potem slovesna črna sv. maša, ktero so služili č. g. župnik iz Šentvida pri Zatičini Štefan Jaklič. Potem šli so vsi gg. jubilate v župnijsko hišo. Od tod pa v slovesnem sprevedu s pritrkavanjem zvonov in poku možnarjev v cerkev, kjer je bilo slovesno sv. opravilo, zahvala za vse prejete dobrote v prošlih petindvajsetih letih. Slavnostni govor imeli so č. o. Franc Sajovic S. J. Slovesno sv. mašo pa č. g. Janez Urbanček, dekan Trnovski. Slovesno službo božjo spremljalo je lepo ubrano pravo cerkveno petje in obila množica domačih faranov.

Po dokončanem sv. opravilu dali so se vsi navzoči gg. jubilate (bilo jih je 18) naslikati. Pri obedu v župnijskem poslopju, kjer so se zbrali č. gg. jubilate, vršile so se med prijaznimi pogovori in spomini iz prošlih dijaških let raznovrstne napitnice. Tako smo se spominjali sv. očeta Leona XIII., presvitlega cesarja, domačih faranov itd. — Ob štirih popoldne pa so že čakali vozovi pred hišo, da nas popeljejo v sosedno faro Velesovsko obiskat prelepo božjo pot in počastit presveto Devico Marijo. Lepo je bilo gledati trinajst voz držati po ravni cesti skozi vas; na čelu cele družbe pa domači fantje s se svojo belo-modro-rudečo zastavo. V Velesovem, kjer smo imeli pete litanije z blagoslovom, ogledali so si bolj oddaljeni gospodje tudi prelepe cerkev Matere Božje. Le prehitro prišel je čas ločitve. Nekteri gg. jubilate poslovili so se že v Velesovem od svojih sošolcev, nekteri vzeli so slovo pripeljavši se nazaj v Šentjur. A vendar je nekaj gospodov jubilate ostalo pri nas tudi še v sredo, da so se pri obedu pozdravili s č. gg. duhovniki iz sosednih far. Da je bil razgovor mnogovrsten, zabava živahna, napitnica razne in navdušene — čemu bi o tem poročal.

Ne morem pa končati tega dopisa da bi posebej ne omenjal taktnege in vendar tako navdušenega obnašanja naših vasčanov o priliki slavnostnih dni. Pripravljali so za svečanost z nenavadno vstrajnostjo in marljivostjo. Vdeležba bila je mnogobrojna, pa pri vsej obilni vdeležbi ni bilo niti najmanjšega nepotrebnega hrupa, niti najmanjšega nereda. To je vesela vest, ktere o tej priliki v slavo našim Šentjurjanom nikakor pozabiti ne smem. Slava in čast njihovi požrtvovalnosti! Hvalo iskreno za ves trud!

Č. gg. jubilate pa po vseh krajih širne naše domovine še enkrat: Ad multos annos, sanos et canos!

Iz Cerkljan na Gorenjskem, 2. avgusta. Velika nesreča zadela je včeraj naš kraj in okolico. Proti večeru začeli so se poditi od jugozahoda proti snežnikom temno-sivi, pogubonosni oblaki. Krog poldesetih pa se je naenkrat med grozovitim viharjem vsula suha gosta toča, ktera je v kratkem času neizrekljivo škodo na polji napravila. Žalostno je bilo danes zjutraj pogledati po polji. Kjer so bile pred z zelenimi ajdovimi poresci pokrite njive, se zdaj ne pozna, kaj je rastlo, proso je zlomljeno, goli deblički štrlijo na kviško, turšica je razkosana, zelje kakor bi bilo okleščeno, sploh vse je razdjano. Nesreča je zadela najbolj vasi Cerklje, Polica, Šmartno, Zalog in deloma tudi Zgornji Bernik. S tužnim srcem ogledujejo danes kmetje svoje njive, poljski pridelki, edino upanje, so večinoma pokončani, ves trud žaljavih rok je skoraj vničen in to letos že drugo leto. Strnena žetev je bila kakor mlatev kaže, večidel slaba, jesenski pridelki so pokončani. S čem bo ubogi poljedelec plačal visoke davke in drage delavce? S čem bo preživel sebe in svojo družino? Ni se čuditi, če z žalostjo in strahom v prihodnost gledamo.

S Trate nad Poljanami, 31. julija. Redka so leta, ob kojih se nam prikazujejo zvezde repatice, toda še skoraj redkejši so časi, ki nam obelodanjajo po časopisih kak zanimiv dogodek iz Trate, deloma ker se nič posebnega ne primeri, deloma ker nima kdo poročati. Le kedar pride za našo šolsko kroniko

kak slaven dan, takrat se kdo oglasi s skromnim dopisom iz našega malo znanega kraja.

Ker je današnji dan, 28. julija, prinesel šolski mladeži dokaj veselja, dovolite da ga zabilježim s kratkim dopisom.

Zastarala je sicer navada, da bi se koncem leta otrokom slovesno spričevala delila, da bi otroci imeli tako zvano „skušnjo“, kajti nova liberalna doba nam je tudi to odvzela — vendar se je zdelo umestno tukajšnjemu g. učitelju, da letos slovesno sklene šolsko leto.

Zbralo se je 28. julija na povabilo učitelja v lepo okrašeni šolski sobi več poslušalcev, med kterimi mi je omeniti župnika, čast. gosp. Franc Dolinar-ja, in krajnega šolskega predsednika, g. Gregor Jezeršek-a. Točno ob 9. uri prične se skušnja, pri kteri so se posamezne točke jako dobro vršile. Čitalo se je tako pravilno, tako gladko ter lepo glasno, da se moramo le čuditi, kako da je mogoče pri tako majhnih dečkih in deklicah tak uspeh doseči. Med branjem delali so pa večji in zmožnejši dečki dolžna in poroška pisma. A nalogi bili so učenci dobro kos. Dalje je sledilo zemljepisje in zgodovina. Ta dva predmeta iznenadila sta poslušalce, ker otroci so tako odgovarjali, kakor ni nikdo pričakoval. Na to pride na vrsto računstvo, ki se je enako dobro obneslo.

Naposled pak zadone ubrani glasovi praznično oblečenih fantičev in deklic, pozdravljajoči zbrane gospode z mičnimi, domorodnimi pesmicami.

Ko se tako poslovi med seboj za kratko dobro nedolžna mladina, povzame gospod učitelj besedo, ter s prijaznim nagovorom otroke opominja, naj nikoli ne pozabijo lepih naukov, ktere so v preteklem šolskem letu prejeli. Tudi med počitnicami naj se lepo obnašajo. Zlasti morajo paziti na lepo vedenje na najsvetejšem kraju, v cerkvi.

Na to so se delila najpridnejšim darila, s kterimi so visoki čast. g. župnik zelo zelo razveselili marljive učence in učenke dele nekterim knjižice, drugim prelepe podobice. Za tem sledi kratek nagovor g. župnika. Z jedrnatimi besedami povdarjajo veliko korist, ki se zajema za vse žive dni iz šolskega poduka. Naglašajo, kako osobito potrebna je šola dandanes, ko vse hiti do višje stopinje omike in olike. Konečno so se pa razdelila spričevala ter se zapela cesarska pesem.

S Krškega, 24. julija. *) Tukajšnjo bralno društvo se je po večmesečnem mirnem spanju jelo zopet gibati. V zvezi s pevskim zborom je 13. t. m. napravilo skupni izlet v divno vas Št. Jernej, ktero veselico je že g. dopisnik iz dotičnega kraja v „Slovenec“ opisal.

Pri zadnjem izletu sem opazoval navadne kmete, s kakšnim veseljem so poslušali vbrano petje. Vsem se je na obrazih bralo, da jim je to posebno všeč. Želeti bi bilo, da bi se povsodi tam, kjer so pevska društva, večkrat napravili izleti na deželo, ter na ta način naše slovensko ljudstvo pridobivali za lepo vbrano petje. Kmalu bi se tu ali tam našel izurjen pevec, ki bi jel tako petje — osobito narodno petje — gojiti. Tisto ponočno rjojenje mladine bi potem potihnilo, ki se dan danes na kmetih tako pogosto čuje. Kar se zares pravega narodnega petja tiče, ni menda nikjer tako na slabem, kakor ravno po naši okolici. Treba je kaj začeti in kmalu se bo de pokazalo, da ves tak trud ne bo zaman.

Koliko časa se že mi Slovenci borimo za obstanek svoje narodnosti, mi ni potreba omenjati. Vsak, za blagor naroda vnet domoljub vidi, da se našemu milemu maternemu jeziku še vedno zapreke delajo — in da še nismo veliko na boljem, kakor pred 10 ali 15 leti. V šolah in uradih je slovenščina še vedno nekaka pastorka, ki se pridno v kot potiska. Temu so največ krivi uradniki, ki še zmirom upajo, da bo prišlo na staro nazaj. Več je taci, ki iz svoje svojeglavnosti ali pa iz nevednosti vsem našim popolnoma pravičnim zahtevam ovire napravljajo.

Hvala Bogu, da imamo vendar še nekaj poštenih mož, imajočih srce za našo sveto stvar, ki se tudi ne vstrašijo vsake sape. Ravno pri nas smemo biti, da imamo pri uradih — posebno pri sodnji — take gospode, ki radi v slovenščini uradujejo. Nekako poparjeni smo tedaj bili, ko smo izvedeli, da nas dva jako priljubljena gospoda v kratkem zapustita. Ravno imenovani sodnik za Lašče, g. Š., je tu pri vseh zelo priljubljen. Poštenjak, da malo taci, nas bo de tedaj zapustiti moral. Slišal sem kmetsko

ljudstvo omenjega gospoda zelo hvaliti kot nepristranskega in po vsem pravičnega sodnika. Med ljudmi je le en glas: Škoda tacega gospoda, ki zna tako po domače z nami občevati. Laščani naj bodo veseli, ki dobó tako blagega moža za sodnika. — G. dr. F., rojen Nemec, a v svojih nazorih čisto nepristransk mož, si je v tem kratkem času pridobil občno priznanje. Slovenščine se je že tako privadil, da zna v njej uradovati. Če bi mi imeli več taci, poštenih Nemcev, bi kmalu zginila mržnja med obema narodoma. — Peveci ga bodo, kot izvrstno pevsko moč, jako pogrešali. Tudi Verhničani naj se veselijo, da dobó tako prijaznega nepristranskega uradnika v svojo sredino.

Pri nas smo imeli, enako kakor drugod, zadnje dni strašno vročino. Mislili smo, da bode vse zgorelo. Nasledek te hude vročine je bil, da je nek star mož na „Rajhenburškem“ polji na štajarski strani nagloma umrl. — Pohleven dež je zrak ohladil.

Domače novice.

(Gospod deželni predsednik baron Winkler) povrnil se je iz odpusta v Ljubljano.

(Prestavljen je) na lastno prošnjo c. kr. pristav okrajne sodnje v Logateci g. Matej Kobal v enaki službi v Krško. Avskultant dr. Martin Travnar postal je pa c. kr. pristav v Logatecu.

(V preiskavi) zoper socialiste zatožene anarhističnih zvez, bilo je danes zopet več prič povabljenih na zaslišanje.

(Ljudska veselica v Šiški) se je prav dobro obnesla. Kozlarjev vrt je bil zalo okrašen s slovenskimi trobojnicami in cesarskimi zastavami. Pred pavilonom je bil lepo z zelenjem obdan kip Nj. veličanstva, z lavorjevim vencem okinčan. Občinstva je bilo toliko, da se je vse trlo in vendar se red ni nikakor motil. Izmed jako obširnega programa, kteri se je cel izvrstno vršil, omeniti nam je še posebej dveh točk: Izborni govor gospice Zorove „Slovenija svojemu cesarju“ napravil je na poslušalce toliki vtis, da je po celem vrtu tisočera slava zaorila našemu premilemu vladarju. Godba je zaigrala cesarsko pesen, ktero je vse občinstvo razkrito poslušalo. Hvala vrli gospici za ta res lepi in patrijotični govor! Druge točke „Domovini“ hvaliti nam ni potreba. Kdor je že kedaj čul gospoda kapelnika Nemravo svirati na rogu to pesen, bo z nami vred priznal, da tacega umotvora še preje nikdar ni slišal. Občinstvo mu je v pohvalo ploskalo in ga nazivalo tako burno, da nam je gospod zaigral pesen še enkrat. Šišenski čitalnični zbor nas je razveseljeval z mnogimi pesni. V zboru sodelovale so vrle Šišenske dekleta, vse v belih pečah. Kako so peli, ne povemo, le to pravimo: gospoda Justina učenci so, in — dovolj. V tej tej šoli se ne poje drugače, nego izvrstno. — Sploh je naprava in spored cele veselice dokaz popolne zmožnosti odbora za prirejanje veselice. Samo z eno točko so pogoreli v pravem pomenu besede. Balon je pogorel. Nič ne dé, je bilo pa vse drugo izvrstno. — Kedor se je vdeležil včerajšne veselice, gotevo bo ta popoldan najlepšim dnevom svojega življenja prišteval.

(Gospod Al. Mayer), trgovec s pivo v steklenicah je daroval včeraj odboru na šišenski veselici zaboj s pivo. Urno so napisali listke, razprodali jih vsih sto po 20 kr. in kmalo je naznanil gospod Drenik, da je številka 88 zadela pivo. — Tako je prav! Vsak po svoji moči naj pomaga narodnemu podjetju. Gospodu Mayerju pa „živio“ za ta blagi čin.

(Vojaški tabor) je danes na Vevčem. Vojaštvo ostane celi dan tam, kjer bodo kuhali, prenočili in baje tudi ponočno vajo imeli.

(Bošnjaki.) Te dni je došlo šest čvrstih bosnjaških dečkov sem, iz Banjaloke. Trije se bodo šolali tukaj, trije pa se imajo rokodelstva priučiti. Eden se bo de orglarstva učil pri g. Goršiču; drugi se ima v kovaštvu in tretji v pekarstvu izvežbati.

(Nesreča.) V soboto plezal je petletni sinček kovača J. Šemrova na Emonski cesti, na trugo nasipnico. Truga se je prevagala in se dečku na glavo poveznila, ktero mu je tudi zmečkala, kakor hruško. Kri se je vlila nesrečnemu otroku iz ust, ušes in iz nosu. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer je ponoči umrl.

(O novih orgljah), ktere je gosp. Fr. Goršič preteklo spomlad v dekanijiški cerkvi Köflach-ski na štajarskem postavil (40. delo), piše izvedenec dr. Archer (dvorni odvetnik v Gradcu) v Berolinskem

*) Po naključju zakasnjeno.

listu „Orgel- und Pianobau Zeitung“ št. 28. l. i. h. konec daljšega popisa sledeče: „Natančna preiskava teh orgel je pokazala, da so v vsih delih posebno krepko in lično izdelane. Oglas je brz, spremeni lepo doneči, polnih orgelj glas mogočen in čistiljiv. Orglje te so cerkvi v pravi kinč in izdelovaltelju v čast“. — Smemo pa tudi dostaviti, da vrvanje orgelj zaradi tesnega prostora na koru je tako izborna, da si pri tem številu spremenov (petnajst z dvema manuali) boljše misliti ne moremo. Izdelovatelj je vreden vsega priporočila. Častitamo!

(V občini Jurkloštru) je bilo 31. julija 6 narodnih volilcev k volitvi dež. poslanca — v Celji 19. avgusta t. l. — izvoljenih.

(Razpisana) je služba jetniškega paznika pri c. kr. okrajni sodnji v Rudolfovem (Novem mestu.) Služba nese 300 gold. na leto in pa 25% doklade z obleko vred. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika. Prošnje naj se ulagajo do 31. avgusta 1884 c. kr. okrožni sodnji v Rudolfovem.

(Duhovne vaje [eksercicije] v Trstu) so se vršile za duhovnike Tržaške škofije od 21.—22. julija, pod vodstvom slavnega govornika iz reda jezuitov. Vdeleževalo se jih je blizo 50 duhovnikov, mej njimi mil. škof in nekateri kanoniki.

(Tržaški Iredentariji) so, tako se piše „Edinosti“ iz Tržaške okolice, tudi nameravali Goriškim pomagati; nameravali pa so vreči par petard pod Tržaški posebni vlak in to na poti proti Tržiču; a to se je neki zvedelo tako-le: Nek eleganten gospod se je sprehajal 4. julija blizo kolodvora; tam zapazi človeka delavca iz Sv. Ivana. — Popraša ga, zakaj postopa, a ta mu odgovori, da ni dela. Na to ga popraša neznani gospod, ali hoče kaj zaslužiti. — Predlaga mu, da prevzame bombe in da se odpelje drugi dan v Tržič z njim, da potem na železnični progi, tako da ga nobeden ne bo videl, vrže petarde, kadar se bo bližal vlak in potem naj urno pete odnese. — Petarde in natančnejšo instrukcijo, potem nekoliko denarja, da dobi v vagonu, ker se bo tudi on (gospod) z njim peljal. — Če vse dobro odpravi, dobi še več denarja in pošljejo ga na Dunaj v neko službo. — Delavec je pritrdil in dala sta si besedo, da se drugi dan najdeti na kolodvoru pred odhodom jutranjega vlaka. — Delavec, Slovenec, pa hiti, namesto domu, na policijo, tam ovadi vse, kar se je zgodilo in sporazume se tako, da drugi dan pojde na kolodvor in da policija oba skupaj ugrabi in odpelje v zapor. — Zmenjeno, storjeno. Drugi dan je policija na kolodvoru delalca in gospoda prijela in odpeljala v brumu v zapor. — Pri preiskovanji je nekda našla pri gospodu bombe ali patrone. — Gospod še sedi v preiskavi; delalca pa so izpustili in da ga tako hitro ne spoznajo iredentariji, ukazali so mu nekda, naj se popolnoma obrije in naj hodi nekoliko časa le zvečer iz hiše, ki je nekde tam v bližini Sv. Ivana.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

ad 6. Drugi rokodelski in dopuščani obrti kažejo v naslednjih političnih okrajih ta števila: Postojna 269, Kočevje 328, Krško 181, Kranj 208, Ljubljanska okolica 279, Litija 170, Logatec 279, Radovljica 267, Rudolfovo 210, Kamnik 259, Črnomelj 140, in na razne davčne okraje se tako-le razdelijo: Postojna 100, Bistrica 53, Senožče 40, Vipava 76, vkup 269. — Kočevje 147, Velike Lašice 54, Ribnica 127, vkup 328. — Krško 76, Kostanjevica 44, Mokronog 37, Radeče 24, vkup 181. — Loka 75, Kranj 104, Tržič 29, vkup 208. — Ljubljanska okolica 208, Vrhnika 71, vkup 279. — Litija 110, Zatičina 60, vkup 170. — Idrija 80, Lož 66, Logatec 133, vkup 279. — Kranjska Gora 43, Radovljica 224, vkup 267. — Rudolfovo 140, Žužemberk 52, Trebnje 18, vkup 210. — Brdo 39, Kamnik 220, vkup 259. — Metlika 83, Črnomelj 57, vkup 140.

ad 7. Za trgovinske obrte se pokažejo naslednja števila za politične okraje: Postojna 234, Kočevje 261, Krško 119, Kranj 350, Ljubljanska okolica 293, Litija 136, Logatec 342, Radovljica 177, Rudolfovo 146, Kamnik 247, Črnomelj 65.

Konečno se še omenja, da se vloge c. kr. okr. glavarstev Radovljice, Rudolfovega in Kamnika rešijo v posebnih poročilih z ozirom na pričujoča načela zaradi tega, ker v teh vlogah omenjene razmere

oziroma želje obrtvalcev dopuščajo izjemo od postavljenega pravila.

Odsek toraj stavi predlog:

Zbornica izvoli naj potrditi to poročilo in sledečo razredbo obrtov.

I. Razredba obrtov.

1. Izdelovanje kovanega blaga.
Kovači (konjski, ročni, navadni in verižarji); nožarji, žrebljarji, pilarji, ključničarji, kleparji, brusarji, kotlarji, pasarji, kovači živinskih zvoncev, zlatarji in srebrarji, zlatoklepi.
2. Izdelovanje orodja, instrumentov in prevozil.
Kolarji, stavbarji mlinov, urarji, izdelovalci turnskih ur, optiki, izdelovalci decimalnih tehnic, orgelj, harmonik, puškarji, izdelovalci gredaš.
3. Industrija zemljin, kamenov in glinin.
Apneničarji, lončarji, izdelovalci kapnikovine, opekarji, cementarji.
4. Industrija lesa, kostij in enakih tvarin.
Bičarji, rešetarji, sodarji, strugarji, pozlačevalci, stolarji, mizarji, slamnikarji, glavničarji, žagarji.
5. Industrija usnja, kož, ščetin in dlake.
Strojarji, irharji, jarmenarji, sedlarji, žimoprejci, krtačarji.
6. Tekstilna industrija in izdelavanje knjigoveznih del.
Predilnice za volno in tkalnice, vrvarji, izdelovalci cerkvenih paramentov, pozamentirarji, nogovičarji, dežnikarji, valjaveci sukna, brivci sukna, barvarji, tapetniki, knjigovezi.
7. Industrija oblačil in lepotnin.
Šivilje, krojači, čevljarji, rokovičarji, krznarji, modistke in izdelovalke lepotnin, čepikarji, klobučarji, lasopletil in lasničarji.
8. Industrija živil.
Peki, medarji, kolačniki, slaščičarji, vojeninarji, žganjarji, mesarji, klavci drobnine, mlinarji.
9. Kemična industrija.
Klejarji, izdelovalci čistilnega prahu, pepeličarji, izdelovalci barv, milarji in lojarji, voščeničarji, izdelovalci lanenega olja, izdelovalci kolomaza, stope za čreslo.
10. Stavbeni obrti.
Stavbeni podjetniki, stavbeni mojstri, izbni malarji, barvomazniki in lakirarji, zidarji in zidarski mojstri, tesarji, dimnikarji, skriljarji, steklarji, kame-noseki.
11. Poligrafni in umetelni obrti.
Cvetičarji, graverji ali dolbeci, podobarji, fotografi, tiskarne in litografije.

(Dalje prih.)

Razne reči.

— V prospeh rokodelstva. Na posestvu grofinje Branicki v kijevski guberniji na Ruskem je ustanovljenih 18 rokodelskih šol. Število šol se bo pa še po potrebi pomnožilo, ker kapital, ki ga je odmenila grofinja za te šole, znaša 266 tisoč rubljev. Učiteljska plača je 330 rubljev. Kar bodo vrgle izdelane reči pripade učencem.

— Smrt vsled iznenadenja. V Milanu je umrl mizar, ki je zvedel, da je njegova žena podedovala po nekem sorodniku v Novem Jorku 200.000 gld. Ljudje so se zelo prestrašili, ker so menili, da je umrl za kolero, še-le zdravniki so jih pomirili.

— V Loretu bodo popravili veliko baziliko, ki ima v sebi najdražji zaklad, hišico, v kateri je stanovala v Nazaretu sv. družina. Več plemenitih rodbin je že poslalo v ta namen krasne darove, med njimi tudi laški kralj Humbert in kraljica Margarita. V tej zadevi je bil škof iz Loreta pri sv. očetu.

— V Minesoti je umrl občudovani zamorski glasbenik Boone. Bil je kaj izvrsten igralec na gosli. Od rojstva slep, se je brez kake šole vadil na goslih, kar po posluhu in je tako napredoval, da je žel pri vseh predstavah največjo hvalo.

— Prostožidarska slavnost. V Parizu so imeli nedavno prostožidarji na nekem vrtu svoj shod, na katerem so bili tudi otroci pričujoči. Imeli so jakobinske kape na glavi in palice v roki, s katerimi so tolkli po slamnatem možu, ki je visel z drevesa. Oblečen je bil mož v duhovnikovo obleko in je predstavljal duhovski stan. Med to igračo je imel prostožidar Jacques govor, v katerem je dokazoval potrebo taci iger, da se že v otrocih zatara spoštovanje do duhovnikov in vepi sovraštvo do katoliške cerkve. Na to je govorila neka Rouzada ter zahtevala, da se zatre ves duhovski stan za bogokleten govor je dobila krvavo-rudeč sopek.

Telegrami.

Maribor, 4. avgusta. Včeraj se je shod v Jarenini in Makolah sijajno vršil. Danes sta okraja Harčevina in Sv. Peter izvolila 6 narodnih volilnih mož.

Velenje, 4. avgusta. Ogromno število volilcev je volilo narodno. Zmaga sijajna.

Velenje, 4. avgusta. Narodni volilni možje so bili enoglasno izvoljeni v Št. Andražu in Št. Janžu pri Velenji.

Rim, 3. avgusta. V Montenotte prikazala se je kolera na treh osobah, ki so iz Francije tje kaj prišle. Ena je umrla, dve ste ozdravili. V Villafranki umrli ste dve iz Francoskega tje kaj došli osobi. V Sessami umrl je grobokop za kolero; v Pancalieri pomrlo jih je pa od prvega do danes 8, napadla jih je pa 27 osob.

London, 3. avgusta. Egiptovska konferenca se je preložila na poznejši čas. Francoski poslanik je stavil predlog o uravnavi egiptovskih financ Granville je pa rekel, da tacega ne more sprejeti in se je takoj na to proglasilo, da je konferenci spodletelo. Na to stavi Waddington (franc. posl.) predlog, kterege so tudi druge vevlasti podpirale, da naj se konferenca preloži do 20. oktobra; Granville je bil pa zopet za to, da se konferenca sploh preloži, ne da bi se dan dočlil, kajti Anglaška se ne more vezati. Na to je hotel francoski poslanik še nekaj pristaviti, Granville mu pa ni več besede dovolil in je sejo sklenil.

Hue, 3. avgusta. V Anamu umrl je kralj. Nereda ni bilo nobenega.

Tuji.

3. avgusta.

Pri **Maltet**: Avgust Lorene, učitelj, iz Berolina. — Essinger, trgovec, iz Monakova. — Franc Basener, krčmar, s hčerjo, iz Heisberger. — Steinmassler, Vilnascher in Herbstein, trgovci, z Dunaja. — C. Moline, zasebnik, iz Tržiča. — S. Svetič, obrtnik, iz Črnomlja.

Pri **Stonu**: Obeleš, Bellak, Kaiser in Vidic, trgovci, z Dunaja. — Peter Anselmi, zasebnik, z družino, iz Trsta.

Pri **Tavčarji**: Strauss, profesor, z Dunaja. — Jurij Minaš, zasebnik, iz Trsta. — E. A. Jazbec, trgovec, iz Trsta. — Alojzij Ravašini, posestnik, s soprogo, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Izidor Bellak, zasebnik, z Dunaja. — Josip Collorig, e. k. učitelj, iz Pulja. — Marija Morandel, zasebnik, iz Bolcana. — Franc Šušnik, knjigovez, s soprogo, iz Ljubljane.

Pri **Avstrijskem cesarji**: Franc Kristan, zasebnik, iz Wucherna. — Anton Funtek, učitelj, iz Št. Martina pri Litiji.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

4. avgusta.

Papirna renta po 100 gld.	81 gl. 05 kr.
Sreberna	81 " 85 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103 " 25 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 15 "
Akcije avstr.-ogerske banke	863 " — "
Kreditne akcije	311 " 25 "
London	121 " 50 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 74 "
Francoski napoleond.	9 " 65 "
Nemške marke	59 " 45 "

Od 2. avgusta.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl. 10 kr.
" " 4%	92 " 20 "
" papirna renta 5%	89 " — "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 111 " 75 "
" Länderbanks	105 " 10 "
" avst.-oger. Lloydja v Trstu	552 " — "
" državne železnice	317 " 10 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	215 " — "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124 " 75 "
4% " " 1860	500 " 134 " 50 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 169 " 75 "
" " 1864	50 " 168 " 25 "
Kreditne srečke	100 " 179 " — "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " 25 "

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 90 kr., — domača 7 gl. 92 kr. — Rž 5 gl. 28 kr. — Ječmen 4 gl. 45 kr. — Ajda 6 gl. 10 kr. — Proso 5 gl. 75 kr. — Turšica 5 gld. 45 kr. — Oves 3 gl. 13 kr.

Poli-tura
(10) za
**mobi-
lije,**

ktere se lahko vsakdo posluži, da si zlika svoje stare mobilije, ki se že po prvem likanju svetijo kakor nove. Cena za vsako steklenico 1 gl. 20 kr. proti poštnem povzetju razpošilja

L. Epstein,
Wien, VI., Getreidemarkt 17.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.